

08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 269

פרשת וישב | זיכור, טהרה וקדושה - ראשית ההתגלות

מסי לרות אל הנפש

שביבי אור מתורתנו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 המאיר לארץ . . . . .
- 2 שליח מן השמים . . . . .
- 7 שלב אחרי שלב . . . . .
- 7 מאורעות ה-39 שנה . . . . .
- 12 התמודדות . . . . .
- 14 התכלית - להיולד מחדש . . . . .
- 16 העולמות - ברום המעלות . . . . .
- 18 שבעים סוגי קליפות . . . . .
- 21 מלוכה נשמרת לו . . . . .
- 24 יום ששי של פרשת וישב . . . . .
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה . . . . .

מוקדש לעילוי נשמת
רן דוד בן אילנה ז"ל
נלב"ע כ"ט אב התשפ"ב
ולחבריה להצלחת
משפחת הרצל הי"ד

מוקדש לעילוי נשמת
בן ציון בן לאה ז"ל
נלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב
ולחבריה להצלחה בגשמיזות ורוחניות
ל דוד דוד הי"ד
ולכל משפ' מורחיי הי"ד

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המוא"ר לארץ

התנסות והפצת ספרי מורינו וריבנו הרב יוסף מיכאל אברג'ל זצ"ל

8771301 ת.ד. 345 נתיבות 08-37-40-200

office@h-l.org.il

www.hameir-laarets.org.il

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ'

08-37-40-200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-26-380-26 לקבלת 'רגע של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת וישב

המאיר לארץ

21) בשם הגה"ק רבי צבי הירש ברוידא זיע"א, בזה"ל: **'כי לא הזמן עובר על האדם, אלא האדם נוסע בתוך הזמן.'**

והיינו, שכל מאורע ומאורע (שנוגע לכלל ישראל) שאירע באחד הימים, הרי הוא מטביע את רישומו לעולם ועד.

ולכן, כאשר מגיע שוב אותו יום, הרי השפעת אותו המאורע (שאיירע באותו היום) חוזר ומתגלה שוב.

ועל ידי שהאדם קורא את הפסוקים המתארים את אותו המאורע, הרי הוא ממשיך ומגלה ביתר שאת וביתר עוז את ההשפעה. ובכך הוא מביא טובה לעולם.¹

משה נכנס למחלקת הכתיבה וניגש אל אחד האברכים. 'יהודה, ברוך השם כבר שלש שנים אנו מדפיסים לוח שנה של המאיר לארץ.'

'וחשבת' - המשיך משה ואמר - 'שאו לי כדאי לנסות ולשדרג אותו עוד קצת.'

'למה כוונתך' - שאל יהודה.

ומשה הסביר:

כידוע לך, בגמרא הקדושה (סנהדרין קא). אמרו: העיד רבי שמעון בן אלעזר משום רבי שמעון בן חנניא, **כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם**, שנאמר: **"וְיָדַבֵּר בְּעֵתוֹ מִזֶּה-טוֹב"** (משלי טו, כג).

וביאור הענין יובן על פי מה שכתב המכתב מאליהו (חלק ב - עמוד

מעין החכמה

טוב, גזירה שמא יבוא להקיז דם בערב חג השבועות.

והטעם שיש סכנה להקיז דם בערב חג השבועות, כי במעמד הר סיני היה שד ששמו 'טבוח' שרצה להזיק לישראל, ואם לא היו מקבלים את התורה היה יכול

1. וכתב הגאון הרב שלמה חיים אומן (ברכת שלמה - עמוד קכז), וז"ל:

ומצינו בחז"ל גם להיפך שכשהיה זמן סכנה, יש לו השפעה כל שנה באותו זמן ומתעוררת הסכנה שהיתה אז, כמו שאמרו בשבת (קכט): שאסור להקיז דם בערב יום

2 מסילות אל הנפש

פרשת וישב - שליח מן השמים

יהודה הסתכל עליו ואמר: 'משה, מה יעשו האנשים שגרים בקראוון?'

'מה הקשר קראוון?'

'הא. פשוט. הלוח יהיה כל כך גדול, כבד, עבה ומסורבל, עד שאני חושש שהקיר של הקראוון יקרוס'...

'נו. מספיק, אני מדבר ברצינות'...

'טוב, אני אנסה. אבל אני לא מתחייב שעד שנת תשפ"ד הוא יהיה מוכן'.

ויהודה התחיל בעבודת הנמלים, ואז הוא הגיע ליום ששי של פרשת וישב. 'מה אירע ביום הששי של פרשת וישב?...'

ולאחר חיפוש ותפילה הוא מצא...

ולדוגמא: בליל ט"ו בניסן זכו עם ישראל להיגאל מגלות מצרים ולהיעשות בני חורין, והאור הזה נקבע ונחקק באותו היום. ובכל שנה ושנה, כאשר מגיע הלילה הקדוש הזה, חוזר האדם ומגיע אל 'תחנת' גאולת מצרים, והוא יכול לזכות גם הוא להשיג השפעת הגילוי של חירות - זמן חירותנו ממש.

ולכן אנו קוראים באותו לילה את ההגדה, ועל ידי קריאתה אנו מביאים טובה לעולם.

ולכן, אני מציע - המשך משה ואמר - **שנוציא לוח ובו ננסה לרכו את כל המאורעות שאירעו לעם ישראל במשך כל ימות עולם...**

שליח מן השמים

באכילה מלבושים ושכר לימוד. אך בראות פרנסי ומנהיגי העיר שאין בי סימן ברכה בלימודים - עזבוני לנפשי, והלכתי מעיר לעיר וממושב למושב, עד שבאתי לעיר בראדי בהיותי בן י"ח שנה ונעשיתי למלמד דרדקי.

באחד ממכתביו, מיום ג' דברים תצ"ג, מספר הבעל שם טוב:²

נולדתי בעיירה 'אקופ'³ בשנת תנ"ח וכשמלאו לי חמש שנים התייתמתי מאבי ומאמי זכרונם לברכה. חייתי על חשבון הקהל

מעין החכמה

2. הובא ב'התמים' (חלק א, חוברת א, חלק אגרות קודש - עמוד יט והלאה).

3. עיירה קטנה ליד העיר קאמניץ - פאדאלסק. [נראה בקובץ 'היכל הבעש"ט', חלק ג - עמוד מד, מה שכתבו בזה].

להזיקם ח"ו, ועל כן צריך להזהר כל שנה באותו יום מחמת הסכנה שהיה אז, ועד כדי כך שגזרו בכל ערב יום טוב אטו ערב שבועות.

וכן בשלשת השבועות שבין י"ז בתמוז לט' באב שהם מועדים לפורענות ושולט בהם 'קטב מרירי', ועל כן הזהירו שלא ללכת במקום סכנה...

העינים בתוך המים - ומורא ויראה גדולה נפלה עלי, הרגשתי שנהפכתי לאיש אחר ורוח קדושה מרחפת עלי.

בשעת קבלת שבת - ממשיך הבעל שם טוב - ראיתי את אנשי הקלויז

מסתכלים עלי ולא ידעתי על מה ולמה. והנה בליל שבת בא אלי אותו זקן בחלום ואמר לי: 'אל תדמה בנפשך שהיה זה רק חלום, לא יקירי, היו אלה דברים אמיתיים, והא לך ראייה שביום ראשון תצא אל מחוץ לעיר ותפגוש אותי בין ההר השני לשלישי ולמען השם לפני שתצא לשם תטבול במקוה ארבע פעמים, ונעלם.'

כשהקיצותי משנתי התחלתי להבין שאין הדברים כפשוטם.

כי אין זה רק חלום אלא דבר מן השמים והכל הוא בזכות אבותי הקדושים ז"ל שהרבו תחינה ובקשה לפני כסא הכבוד שירחמו עלי מן השמים ואזכה להגיע למדרגה גבוהה, כך הבנתי. והנה בתפילת שחרית של שבת קראוני וכיבדוני ב'מפטיר'. והדבר היה לפלא בעיני כי עד אז לא זכיתי אף פעם שיכבדוני ב'מפטיר'.

בסעודה השלישית של שבת קודש,

קראני גיסי הקדוש - רבי גרשון מקייטוב - ואמר לי: 'ישראליק רואה אני בך השתנות גדולה על פניך, האם אינך בקו הבריאות, או מה? - לא עניתי מאומה כפי שפקד עלי האיש הזקן.'

בעיר זו גר גיסי הקדוש רבי גרשון מקייטוב, ובביתו גדל יתום אחד ומסרו לי אותו שאלמד אתו חומש ועל ידי זה התגלגל שנעשיתי גיסו, בנושאי את אחותו לאשה.

לא ידעתי אז - מספר הבעל שם טוב במכתבו - שבזכות אבותי הקדושים יש לי נשמה גבוהה. **והנה פעם אחת ביום ערב שבת קודש פרשת וישב, בשעה אחת אחרי חצות היום,** נפלה עלי תרדמה גדולה ובחלומי והנה איש זקן אומר לי:

'היודע אתה מי אני?'

ל'א! - ענית.

ויאמר לי:

דע לך שנשלחתי מן השמים ללמוד אתך ובכל יום ויום תהיה בין ההרים הגדולים אשר סביבות העיר, ואבוא ללמוד אתך ולגלותך איך להתנהג. אך אל תגלה זאת לאף אחד וגם לא לזוגתך, כי אסור שדבר זה יודע עד שאתן לך רשות על כך.

וכששאלתי לשמו - ענה לי שבהמשך הזמן יודע לי.

הזקן נעלם, ואייקן. דמייתי בלבי שרק חלום הוא ואין לשים לב לזה. הלכתי לטבול לכבוד שבת קודש, והנה אך הכנסתי ראשי במים, חזיתי את הזקן בעינים פתוחות - דרכי היתה לפתוח

ונהירין לי שבילין דרקייע ונפתחו לפני
שערי בינה...

כעבור כשעתים אמר לי הזקן: 'בני,
מספיק להיום ובעזרת השם
נמשיך מחר, אך הישמר לך שלא לגלות
זאת לאף אחד'. שאלתיו לשמו וענה לי:
'עוד לא הגיע הזמן לכך'.

נטלני ביד ימינו ויצאנו מהמערה. הזקן
ליווני עד שער העיר, הניח ידיו
הקדושות על ראשי ויברכני. וכך נמשך
הדבר מדי יום ביומו משך שנה תמימה
ולא ידעתי את שמו של מורי ורבי זה.

פעם אחת באמצע הקיץ לפני שנפרדנו
ליד שער העיר, גילה לי את שמו
הקדוש⁴ ומרוב מורא ופחד שנפל עלי על
שזכיתי לקבל לקח וללמוד תורה מרב
קדוש ונורא כזה - נפלתי ארצה
בחלישות, אך בעזרת השם שבתי לאיתני.

במוצאי שבת קודש בביתי אחרי הבדלה
כשאמרתי 'אליהו הנביא' שאלה
אותי עקרת ביתי למה הינך תורר כל כך?
וגם לה לא עניתי כמובן.

ביום ראשון פרשת מקץ - ממשיך הבעל
שם טוב במכתבו - ירד שלג גדול,
אך אני לא שמתי לב לכך ועשיתי את
שלי. שעה אחת לפני חצות היום הלכתי
לטבול במקוה, ומיד שמתי פעמי אל מחוץ
לעיר אל המקום המיועד בין ההר השני
לשלישי. והנה האיש הזקן עומד לנגדי
ואמר לי ללכת אחריו. הלכתי אחריו אל
תוך מערה אחת בנקרת הצור שהיתה
מלאה אורה ועמדו בה שולחן אחד ושני
כסאות. הזקן התיישב על כסא אחד וציוה
עלי לשבת על הכסא השני, הוציא מחיקו
ספר אחד שראיתיו זו הפעם הראשונה
וכשהתחלתי לקרוא בו הרגשתי כאילו
נשמה יתירה נכנסה בי, וממש האירו עיני

מעין החכמה

זכה אחיה השילוני לזכות נוספת בכך שהיה
היחיד מכל עם ישראל שחלק תורת
החסידות - בחינת חלק הסוד שבסוד (רז"ן
דרז"ן) **שבתורה** - נקלט בנשמתו והופקד בידו,
וכעבור אלפי שנים נשלח מהעולם העליון
למסור חלק זה שבתורה למורינו הבעל שם
טוב הקדוש והוא הפיצו על פני תבל.

אחיה השילוני למד עם הבעל שם טוב הקדוש
כל יום במקום נסתר, ולימד אותו את כל
התורה כולה עם כל הסודות הגנוזים והנסתרים

4. **בספר** אמרי נועם (מועדים, חיי אלו -
מאמר ה) לאבא מארי עטי"ר
רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א, נכתב כך:

בהיות הבעל שם טוב בן עשרים ושש,
נתגלה אליו מן השמים מורו ורבו
הקדוש, הנביא אחיה השילוני. אחיה
השילוני חי בתקופתו של משה רבינו ע"ה
וזכה להיות נוכח במעמד הר סיני.

אלא שבנוסף לזכות העצומה שזכו לה כל בני
אותו דור שהיו נוכחים במעמד הנשגב,

לכפר קיטוב, שם עשיתי לי בית מזיגה ומשבת לשבת הנני בהתבודדות בין ההרים ובכל שבת אני הולך לביתי לשבת.

ומורי ורבי אמר לי לעזוב את העיר ולעבור לכפר, ובעזרת גיסי הקדוש רבי גרשון, שיניתי מקום מגורי

מעין החכמה

היו פריצים שהחכירו ליהודים בתי אכסניא על אם הדרך או בעיר, ואם לא היה ביד היהודי לשלם את דמי החכירה בזמנם, נהג בו הפריץ כאילו הוא קניינו ועבדו הנרצע ועשה לו נגישות שונות ומשונות. ואם היתה שנה שלא היה פדיון כלל ולא היה לחוכר במה לשלם את דמי החכירה - חיי האיש ואשתו וילדיו היו בסכנה ממש, וישבו כולם במסגר בעומק האדמה עד שישגו אמצעים לסלק עבורם את החובות.

מצב בני ישראל בגשמיות ירד פלאים, והמצב הגשמי פעל על מצבם הרוחני עד כדי שהיו בתרדמה ובעלפון נפשיים, ומן השמים ראו שמוכרחים להוריד לעולם נשמה גבוהה על מנת לעורר ולרומם את בני ישראל בגשמיות וברוחניות, ולכן ירדה לעולם נשמת הבעל שם טוב הקדוש אשר בגודל האהבה שהרעיף על עם ישראל בכלל, ועל היהודים התמימים והפשוטים בפרט, הקים אותם לתחיה ממש. הוא הכניס ב'עמך ישראל' רוח חדשה, רומם אותם משפלותם, זקף את קומתם השפופה, והחדיר בהם שמחת חיים.

ולכן מן השמים סיבבו שיקרא שמו של הבעל שם טוב 'ישראל', כי כמו שכאשר צריך לעורר איש מתעלף מעלפונו, התרופה הבדוקה לכך היא לקרוא לו בשמו, ועל ידי זה הוא מתעורר - כך גם כדי לעורר את בני ישראל מעלפונם ומתרדמתם הוריד הקב"ה לעולם את נשמת מורינו הבעל שם טוב שנקרא 'ישראל', על שם כלל ישראל, ובזכות זה התעוררו מעלפונם.

ביותר שמסתתרים בפסוקי התורה. בכל אותן שנים היה הבעל שם טוב בבחינת 'צדיק נסתרי' ומעטים היו שהבחינו בגדולתו העצומה.

לימודו של הבעל שם טוב עם מורו ורבו אחיה השילוני נמשך כעשר שנים רצופות עד לשנת תצ"ד, ובהיות הבעל שם טוב בן שלשים ושש, נצטוו משמים להתגלות ולהתפרסם על מנת להפיץ את תורת החסידות לכל עם ישראל. מתחילה אמנם סירב לכך הבעל שם טוב בכל תוקף כיון שהיה עניו גדול מטבעו ולא רצה שתתפרסם גדולתו, עד שהבהירו לו משמים באופן חד משמעי שעם ישראל זקוק לו ביותר, ואם חלילה ימשיך בסירובו להתגלות - יחרב העולם ויחזור לתוהו ובוהו. רק אז נכנע והסכים להתגלות לכבוד ה' יתברך ולמען עם ישראל הקדושים.

וסיפר הרבי רבי יוסף יצחק מלובאוויטש זי"ע (הרבי הרי"צ): לידתו של הבעל שם טוב הקדוש היתה כחמישים שנה לאחר התקופה הקשה של הגזירות האיומות שניתכו על העם היהודי במדינות מזרח אירופה (הידועות בשם 'גזירות ת"ח ות"ט') על ידי צורך היהודים חמלניצקי וחילותיו - חיות הטרף האוקראיניות ימ"ש. מצב בני ישראל היה רע מאוד הן בנפשם והן בפרנסתם, הפריצים התעללו בהם, והכמרים העלילו עליהם עלילות שוא. לא היתה שנה שלא סבלו היהודים מעלילות כאלו בגופם ונפשם ומאודם.

למה לי כל התלאה הזאת, הלא כעת טוב לי מאוד, לומד אני בסתר וזוכה לקבל את פני מורי ורבי הקדוש מדי יום ביומו ורחוק אני מהבלי העולם השפל ועתה תבוא עלי עת נוראה כזו...

ובהמשך אנו מוצאים שכתב הבעל שם טוב מכתב נוסף, וזה לשונו:⁵

'ב"ה ה' וישב תצ"ד טלוסט

לגיסי הרב הג' הק' וכו' גרשון נ"י בבראדי
תדע שביום מחר⁶ **איה"ש** (ראשי תיבות: אם ירצה השם) **אתגלה, כי כן נצטויתי ממורי... עיי"ש.**

ונמצא שהבעש"ט התגלה ביום ששי של פרשת וישב.⁷

מדי יום ביומו מימות החול אני מקבל את פני מורי ורבי הקדוש המגלה לי רזין דרזין, אשר ב"ה כל רז לא אניס ליה.

אך זה לי כחודש ימים שמורי ורבי אמר לי: יודע אתה ישראלייק שכבר הגיע הזמן שתתגלה...

וכפי הנראה הנה - ממשיך הבעל שם טוב במכתבו - בשנת תצ"ד אהיה מוכרח להתגלות ומצטער אני צער רב מזה כי מה נופל אני משאר חברי הקשישים ממני. ועוד זאת ביודעי ששערוריות גדולות ומחלוקת רבה תפרוץ על ידי זה ויהיו לי מתנגדים רבים אשר ירצו לבלעני חנם. ואם שלבי נכון בחסדי ה' אשר מעודי לא עזבני עד היום ובטח לא יטשני לנצח, אך

מעין החכמה

עם אלקות, שבכך עושים את העולם שלם בכך משלימים רצון האלקות.

הרבי הבעש"ט חי פעמיים כ"ו ופעם אחת עשר. כ"ו השנים הראשונות הן כמספר שם הוי"ה הנעלם, ולכן היה נסתר. כ"ו השנים האחרונות הן כמספר שם הוי"ה הגלוי, ולכן היה בהתגלות, אלא כדי שיוכל להתגלות היה צריך להיות הסדר של עשר ספירות, שהן עשר השנים האמצעיות.

"ונחלתם לעולם תהי"ה" (שם) - בתורת הבעש"ט נבוא לארצנו הקדושה - ויצא בריקוד בשמחה גדולה.

5. הודפס ב'התמים' (חלק א, חוברת א, חלק אגרות קודש - עמוד כב).

6. ראה באגרות קודש (חלק טו - עמוד שמה) לרבי מליובאוויטש.

7. סיפר הרבי הריי"צ מליובאוויטש זיע"א (ליקוטי דיבורים, חלק א - עמוד 50), וז"ל:

פעם ישב הרה"ק הר' מנחם מענדל זצ"ל בסעודת יום טוב של חג השבועות, והיה בדביקות גדולה, ואחר כך פתח ואמר:

"יודע ה' גמי תמימם" (תהלים לו, יח) - אפשר לדעת את שם ה' מ'ימי תמימם' הממשיכים אלקות בעולם ומקשרים עולם

טוב. וכן, התגלותו של הבעל שם טוב לעולם...

יהודה קם ממקומו והביט בשעון: 'אוי! מאוחר! תיכף מתחילה תפילת מנחה...'.

שלב אחרי שלב

לבעש"ט, וגם הבעש"ט התגלה בפעם הראשונה'.

'מעניין מאוד. ומצאת אולי קשר בין 'הגילויים' הללו ליום ששי של פרשת וישב?

'לא. אבל חשבתי שאם נלמד יחד את פרשת וישב, שלב אחר שלב, אולי נמצא את התשובה...'.

משה ויהודה נכנסו שוב לבית הכנסת פתחו את פרשת וישב⁸ והחלו ללמוד...

יהודה לקח את העט וכתב בדפי הטייטה של 'לוח השנה': **'ביום הששי של פרשת וישב, התגלה בפעם הראשונה אחיה השילוני לבעל שם**

מנחה. שיעור בהלכה. ערבית. יהודה קם ממקומו ויצא מבית הכנסת. ושם, בחוץ, הוא פגש את משה.

'מה נשמע יהודה? איך מתקדם ה'לוח'?' - שאל משה.

'ברוך השם. היום מצאתי שביום ששי של פרשת וישב התגלה בפעם הראשונה אחיה השילוני

מאורעות ה-39 שנה...

הבן ה-11 שנולד בפרשת ויצא, הוא אמנם ה-11 ברשימה, אך הוא הבן הראשון של רחל.

כאשר הוא נולד אמרה רחל: ברוך השם שזכיתי לתינוק, כי

לפני שבועיים, בפרשת ויצא, קראנו בתורה, על לידתם של 11 בני יעקב (והבן ה-12, בנימין, נולד בפרשת וישלח), ועל לידתה של הבת היחידה - דינה.

מעין החכמה

בפרשת מקץ: "אֶת-חֲטָאֵי אָנֹכִי מִזְכִּיר הַיּוֹם" (בראשית מא, ט) - רמז ליום הכיפורים.

ובהפטרות ויגש: "וַיְהִי לְאַחַד־מֵי בְנֵי־דָדָךְ (יחזקאל לו, יז) - רמז לארבעת המינים.

(קובץ נחלת צבי, גליון י - עמוד קיד, מכתבי הרה"ח

ר' חיים עוזר מרינובסקי ז"ל בשם זקנו הרה"ח

ר' משה טרשצנסקי זצ"ל).

8. מרגלא בשם הגה"ק רבי ברוך נ"ע ממזיבוז', כי השבועות בהם קוראים את הפרשיות: וישב מקץ ויגש, שמתחילים ממצחית כסליו עד תחילת טבת, הם בבחינת: ראש השנה, יום הכיפורים, סוכות. והרמז לכך הוא:

בהפטרות וישב נאמר: "אִם יִתְקַע שׁוֹפָר בְּעִיר" (עמוס ג, ו) - רמז לראש השנה.

תְּלֹדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה" (שם לו, ב.)...

באותה שנה הוא חלם חלום
שמשמעותו הוא שהוא
עתיד למשול על אחיו. ויוסף סיפר את
החלום הזה לאחיו.

והתורה מגלה לנו מה היתה תגובת
האחים: "וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו
הַמְלֵךְ הַמְּלִיךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוֹל תִּמְשָׁל
בָּנוּ" (שם פסוק ח):?

זכותו "אַסֵּף אֱלֹהִים אֶת־חַרְפְּתִי"
(בראשית ל, כג). ולמרות זאת היא לא
קראה לו 'אַסֵּף', אלא 'יוֹסֵף' - "לאמר
יוֹסֵף ה' לִי בֶן אָחֵר" (שם פסוק כד).⁹

אחר פרשת ויצא, קראנו את פרשת
וישלה, ובפרשה זו (פרשת וישלח)
לא נפגשנו עם דמותו של יוסף.
והשבוע אנו קוראים את פרשת וישב.

וכבר בתחילת הפרשה אנו נפגשים
שוב עם דמותו של יוסף - "אַלֵּה

מעין החכמה

עמו את 'עֲצֻמוֹת יוֹסֵף' - שהעצמות נקראות
כך משום שהן העצם והתוקף של האדם ושל
בעל החיים - הוא לקח את **עצמיותו** של יוסף
את מהותו ועניינו של יוסף...

מהי עצמיותו של יוסף?

היא מתבטאת בשמו 'יוֹסֵף' - אשר "וַיִּתְקַרָּא
אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יוֹסֵף ה' לִי בֶן
אָחֵר" (בראשית ל, כד). כלומר, מהותו של יוסף
היא להוסיף עוד בן.

אך זו עדיין אינה השלימות של **עצמות** יוסף,
כי אז היה נאמר רק יוסף ה' לי בן. מן
הכתוב שהמשמעות של יוסף היא לאמר
יוסף ה' לי בן **אחר**, מובן, שאין הכוונה ליבין'
סתם אלא לבן 'אחר'. שמן 'אחר' יעשו בן...

מיהודי שהוא בבחינת 'אחר', שהתנהגותו
היא אחרת מהתנהגות יהודית, עד
אשר הוא לגמרי אחר (שאינו צד הקדושה), ממנו
צריך לעשות 'בן' - יהודי שניכר בו שהוא בן,
"בְּנִים אֲתֵם לְה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א)...

9. לכאורה צריך להבין מדוע רחל לא קראה
לו 'אסף'! והתשובה לכך,
אמותינו הקדושות היו נביאות והן התאימו
את שמות ילדיהם למהותן הפנימית. ומהותו
הפנימית של התינוק הזה היה יוסף ולא אסף!

בשיחה שמסר הרבי מליובאוויטש (ליקוטי
שיחות - תרגום חופשי, חלק כו עמוד 100), אמר כך:

ביציאת מצרים נאמר: "וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת־
עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע הַשֵּׁבִיעַ
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פֶּקֶד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
וְהֶעֱלִיתֶם אֶת־עֲצָמֹתַי מִן־הָאָרֶץ" (שמות יג, יט).

וצריך להבין מדוע השתמשה התורה
בביטוי כזה 'עֲצֻמוֹת', שהרי אין זה
ביטוי של כבוד כלפי צדיקים, ואם כן,
לכאורה היתה צריכה התורה לומר 'ויקח
משה את ארון יוסף', ולא להשתמש בביטוי
'עֲצֻמוֹת יוֹסֵף'?

ויש לומר, שאת זאת מכוונת התורה
להדגיש, שביציאה ממצרים לקח משה

והאמת, היה צדק בדבריהם, ליוסף לא היו כלל כישורים או יכולות להיות מנהיג או מושל. ומכיון שהוא היה נטול כל כשרון, כח ויכולת, למה שיהיה מלך???¹⁰

עברו כמה ימים מאותו מאורע, ויוסף מגיע אל אחיו, והם 'שובים' אותו ומוכרים אותו לסוחר י עבדים חסרי לב, רגש ומצפון...¹¹

מעין החכמה

(ט): בני ברק ערב שבת חנוכה תשי"א. יהושעילע בני חביבי נ"י, היום עלה בלבי דבר חדש ונפלא. כתב הרמב"ן על "וַיָּבֹאוּ עִשָׂו וְאֶת־הַבְּכֹרָה" (בראשית כה, לד), כי האכזריות תולדת הביזוי.

וידוע דאין חיה דורסת אדם אם לא תראה אותו כבהמה. **ואלה שהשתמשו בעבדים חשובים לברואים שפלים.** נמצא דאי אפשר להתאכזר **קודם שיבטלו בלבו.** כן אי אפשר לרמות ולשקר אם לא **שבלבו יבטל את חברו.** **כשמבטלו בלבו וחושב אותו כאינו במציאות כלל** אז יוכל להשפיע לו מה שאינו במציאות. וזהו איך שהשקר היא תולדת הגאווה, וכשמתגאה כבר מתחילים כל שקריו.

המתאחד עם חבריו בחינת אהבה אמיתית לא יוכל לרמותם. אין גוזל אלא **כחושב שחברו עצמו לא כלום הוא** וממילא גם בעלותו לא כלום. ובדרך זה יואהבת לרעך - כלל שכל גופי תורה תלויים בו. הפירוד והשקר היינו הך, דבפירוד מבסס לעצמו ומבטל לחברו (דזה תוכנו של הפירוד) והיינו שסובר **שמצאות חברו - שקר הוא.** וממילא כופר אפילו בהקב"ה

ופירש רבי אברהם בן עזרא (שם): מלוכה ('המלך תמלך') זה ברצון, וממשלה ('משול תמשל') זה בחוזק יד (לקיחת המלוכה בכח).

והאחים אמרו ליוסף: שמע חביבי, תפסיק לחלום! אין לך אפילו בדל של סיכוי. אנחנו לעולם לא נקבל עלינו את מלכותך! ואפילו אם תצליח להשתלט עלינו, אנחנו נמרוד בך! חד משמעית!

10. וזה לשונו של הישפת אמת' מגור זיע"א: **'לא היו יכולין לקבל ממשלתו עליהם, והטעם כי עדיין לא היה בשלימות'**, (שפת אמת - ליקוטים, וישב ד"ה: 'ולא יכלו דברו לשלום').

11. חורף בעיר בני ברק, הרוחות מנשבות בעוז, הגשם יורד ללא הרף, ובאחד הבתים יושב גאון המוסר רבי אליהו דסלר (מחבר ספר מכתב מאליהו) ופניו נוהרות בגיל, עתה התחדש לו 'דבר חדש ונפלא' שכשם שלעץ יש שורש, ולבנין יש יסודות, כך גם לכל המדות הרעות יש יסוד, והוא - 'ההתעלמות מהזולת', דהיינו שהוא מבוזה לחברו בלבו, ולא רוצה אליו שום קשר. זה היסוד והגורם לכל המדות הרעות.

ומאיך גיסא היסוד לכל המדות הטובות זה - 'ההתחברות לזולת', כשאדם מרגיש שחברו הוא אדם נכבד, ומתעורר בלבו הרצון להתקרב אליו.

ורבי אליהו מתמלא שמחה ולוקח דף וכותב בידו הקדושה לבנו יהושע מכתב באותיות של השגה ומתוכן מתגלה החכמה. התבונה. והידיעה. וז"ל 'המכתב מאליהו' (חלק ה - מכתב

יוסף הצדיק כל ימיו היה דבוק ביראת ה' ואהבתו, שלש עשרה שנה עמד בגבורה אל אנושית נגד זרם התשוקות ותענוגות בני האדם שרצו לשוטפו, שתים עשרה חודש התגרתה בו, בגדים שלבשה (אשת פוטיפר) בבוקר - לא לבשה בצהרים, בצהרים - לא לבשה ערבית, הכל כדי שיתלה בה עינו, אבל הוא לא הביט בה... ניסתה בפיתויים, נתנה לו אלף ככרי כסף (יומא לה:), וגם זה לא עזר לה!

וכשנתנוהו בבית האסורים, היתה הולכת אליו לבית האסורים ומאיימת עליו. אמרה לו: לא שמעת אלי ולקחתי לך את החירות! ועכשיו אם לא תשמע לי, הריני כופפת קומתך, הריני כובלת אותך, הריני מעוותת את עיניך...

וכשראתה שכל זה לא עוזר לה, ויוסף מכופף את ראשו ומסרב להביט בה, לקחה שיפוד של ברזל וקבעה אותו תחת צוארו כדי שיהיה מוכרח להרים את ראשו, ואז יביט בה...
וגם זה לא עזר לה. בכלל...

יוסף עמד בנסיון של פיתויים ואיומים ולא נכנע לרצונה, ולא שמע אליה.

ובסופו של דבר, יוסף מגיע אל שוק העבדים במצרים, ושם "וַיִּקְנֶהוּ פּוֹטִיפָר סֶרֶס פְּרָעָה שֶׁר הַטְּבָחִים" (שם לט, א)...

שנה שלימה שירת יוסף את אדונו המצרי, ואז העלילו עליו עלילה ובעקבותיה מצא את עצמו מושלך אל קרקעית בית האסורים, מסביבו רוחשים עכברים ותולעים... מקום אפל וחשוך, ושם שהה שתים עשרה שנה.

בכל אותן שלש עשרה שנה התנסה יוסף בנסיון של אשת איש, והוא עמד בו, בגבורה!

וזה לשון הגה"צ רבי אריה ליב פרידמן זיע"א, בספרו **ויבך יוסף** (עמוד כב):
"תְּנֶה בְּנֵי לֶפֶף לִי וְעֵינַי דְּרָכֵי תִצְרֶנָּה"
(משלי כג, כו).

ובתלמוד ירושלמי (ברכות פ"א ה"ה) דרשו: אמר הקב"ה, אי יהבת לי ליבך ועיניך אנא ידענא דאנת דידי.

שלמה המלך מגלה לנו את הדרך איך להגיע אל רצון השם, **אם תתן לי לבך ועיניך, אני יודע שאתה שלי**, כל זמן שלא הגיע האדם למדרגה זו, הוא עומד מבחוץ!

מעין החכמה

וכן כתב הרבי מליובאוויטש ב'היום יום' (כ' אייר), שאדם בהגבהת עצמו ובביטול הזולת יכול להפסיד חלילה את כל הצלחתו הרוחנית והגשמית בחיים, ע"כ.

ח"ו, מכיון שבתוך עומק לבבו רואה אך את עצמו ותו לא. הכרת אמיתת מציאותו יתברך תלוי בביטול היש של עצמו, כי אז אינו נפרד אלא דבק בו יתברך ולא ישקר בו... ועי"ש.

'רגע. רגע! - אמר משה - 'אני לא מבין! בתחילת הסיפור לא היו ליוסף שום כשרונות להיות מלך, ולכן האחים שלו זלזלו בו. ואם כן מה נשתנה עתה? האם נולדו לו כשרונות או שלא היתה להם ברירה?'

'אני חושב' - אמר יהודה - 'שנולדו לו כשרונות'.

'מדוע? איך פתאום באמצע החיים נולדים כשרונות כאלה נשגבים?...

'אה. פשוט' - אמר יהודה - 'הוא שמר על העינים!'

'ואז מה. מה הקשר?' - שאל משה.

'לא צריך קשר. ככה זה וזהו!'

עיניו של משה יקדו פיקוד אש. 'תגיד לי איך הגעת לימאיר לארץ, ככה לומדים? זהו זה ודי?'

'טוב. סתם צחקתי. אני יודע מדוע. ואני אסביר. ונתחיל מההתחלה!...

זה היה נסיון גדול לשמור את העינים, אך הנסיון לשמור על המחשבה, שלא להרהר בעבירה, היה גדול יותר, ויוסף הצדיק עמד בו!

שלש עשרה שנות הנסיון עם אשת פוטיפר הסתיימו, ועתה התחילה תקופה חדשה של נסיונות, תקופה קשה ונוראה - יוסף בן השלשים נבחר להיות המשנה למלך מצרים!

ובמעמדו החדש הלכו הנסיונות והתגברו. **כל בנות המלכים** חיפשו את קרבתו, רצו את התייחסותו... אך יוסף שמר על קדושתו. **נורא נוראות!**¹²

תשע שנים עברו עליו בתפקידו, תשע שנים רצופות של עמידה בנסיון, ובהיות יוסף בן שלשים ותשע הגיעו אחיו למצרים...

האחים הגיעו, ובסופו של דבר קיבלו עליהם את מלכותו ברצון...

מעין החכמה

על החלונות, והיו משליכות על מרכבתו כל מיני תכשיטין וכלי זהב, כדי שיתנכל בהן... וגם זה לא עזר להן!

וכך עבר יוסף במרכבת המשנה על פני מצרים, והיה יושב בעינים מושפלות, ולא היה מביט בכל ההמולה שמשביב, יוסף הרחמן טוב הלב, היה אכזר כזה שלא העניק אף מבט עין אחד לכל אלו בנות המלכים שרצו לראות פניו...

12. וכך פירש התרגום ירושלמי את הפסוק: "בנות צַעֲדָה עָלַי שׁוֹר" (בראשית מט, כב) - שהיו המצריות בנות מלכים מבקשות לראות פני יוסף, ולא תלה עיניו באחת מהן, ולא הרהר באחת מהן!

וזה לשונו (בתרגום לעברית): אתה מוצא בשעה שיצא יוסף למלוך על מצרים היו בנות מלכים ובנות המושלים עומדות

התמודדות

התבנית האידיאלית של העולם המתוקן. עליה נאמר: "וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אִמּוֹן וְאֶהְיֶה שְׁשַׁעְשָׁעִים יוֹם יוֹם מִשְׁחָקָת לְפָנָיו בְּכָל־עֵת" (משלי ח, ל), שהתורה קדמה לעולם אלפיים שנה, וכולה שעשועים עצמיים שהקב"ה משתעשע בעצמותו, בלי כל מציאות של דבר זר הדורש התמודדות.

הגוף עומד במצב שונה לחלוטין.

הגוף עומד בתוך המציאות המקולקלת, והוא זה שנדרש להתמודד עמה. וכדי להתמודד, מתלבש הגוף במדותיו, בלבושיו (מלשון מדים).

וההתמודדות היא "בְּזַעַת אֶפְיָךְ" (בראשית ג, ט), היא דורשת מאבק קשה ועקשני מאוד. היא דורשת להמשיך את המוחין במדות, להחדיר את התורה בעולם. עבודה זו קשה כל כך, כי בחלל שנפער בינתיים - בין המוחין והמדות, בין התורה והעולם - שוכנות הקליפות.

אלו מוצאות אתר קנון בכל מקום שהוא ריקן, חלול ופנוי, בכל פינה שמציאות ה' אינה פשוטה וברורה בה.

אמרו חז"ל (שבת כב.): "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים" (בראשית לו, כד) - 'מים' אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.

קודם חטא אדם הראשון, כששהו האדם ואשתו בגן עדן, היתה המציאות שסביבם מתוקנת.

ומצאנו לגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א, שכתב כך:¹³

המציאות ששררה אז בגן העדן היתה מציאות טבעית ונכונה. מציאות שדומה מאוד לשהייה ברחם האם, המגונן על העובר ומחזיק אותו הרחק מאיומי המציאות שהוא עתיד להיוולד לתוכה.

אך, לאחר החטא - התקלקל הטבע.

מעתה היה על האדם ואשתו להתמודד עם מציאות אחרת, מציאות שבה מתגלים, מעתה, כחות הטומאה.

סיפור ההתמודדות של אדם הראשון הוא תבנית חייו של כל יהודי בעולם.

כמו אצל אדם הראשון, לכל יהודי יש מעין גן עדן בתוכו פנימה, שממנו הוא גולה. גן העדן הוא המוחין שבראש, שם לא מתקיימת התמודדות, והכל צלול ומלא מודעות לאמת, לטבע האלקי של החיים.

בתחום הראש נמצאת גם התורה הקדושה, האמת הטהורה,

מעין החכמה

13. **מבוא** לקבלת האר"י (עמוד שיח).

וכאשר המוח של האדם מצליח להשפיע מאורו על הגוף, השפעה אמיתית בת קיום. הרי אותו חלק הגוף שנכבש, נכנס חזרה לגן עדן...¹⁴

הפרצה עצמה קוראת לגנב, והחלל הפעור מזמין אל תוכו את הקליפות. בהקשר זה, הקליפות הן הספיקות - חללים ריקניים בוודאות הטהורה של המוחין...

מעין החכמה

מקאצק זיע"א גרמה לי מיאוס וגועל נפש כלפי 'כסף', עד כדי כך, שהרבה זמן לאחר מעשה זה לא הייתי מסוגל להסתכל על 'כסף'. ולקח לי זמן רב עד שהסתגלתי חזרה לנגוע ב'כסף'!

וכן יש עוד מעשה נפלא מאוד כעין זה (שם עמוד תכב):

להרבי מקאצק היה חבר נעורים, והוא הגה"ק רבי העניך מאלכסנדר זיע"א. וכאשר הגיע הזמן, התחתן רבי העניך עם אשה מבנות העיר פרשיסחא.

חמיו שגר בעיר פרשיסחא היה בעל אמצעים, והיה יכול להרשות לעצמו להכין ארוחות צהרים גדולות, ולכן היה רבי העניך מזמין מדי פעם את החברים שלו לאכול סעודה טובה בבשר ודגים אצל חותנו.

והיה פעם אחד שהוא ניגש לרבי מקאצק ואמר לו: בבקשה בוא היום אל חותני ותאכל אתנו ארוחה טובה המכילה בשר ודגים.

וכשהרבי מקאצק שמע את זה, אמר בלהבות אש: מי צריך דגים! מי צריך בשר! מספיק לחם עם בארשט (מרק סלק):

כעבור שנים סיפר רבי העניך את המעשה הזה, וסיים: **המילים האלו נכנסו עמוק עמוק בתוך לבי, ועד סוף ימי לא הרגשתי שום טעם ותענוג באכילתי ולא בשום מעדנים שאכלתי. רק בשעה שאכלתי לחם עם מעט בארשט הרגשתי קצת טעם!...**

14. ובענין זה מסופר (נקודת לבבי - עמוד תכא, מהדורא חדשה) לגאון רבי דוד רבינוביץ:

הגה"ק רבי בונם מפשיסחא זיע"א זכה ולימד תורה לחסידים קדושים בני עליה, והוא היה משתדל לסייע בידם בפרנסת ביתם.

ופעם אחת נתן לתלמידו, הגה"ק רבי שרגא פייבל מגריצא, סכום כסף לחלק ללומדי התורה שבבית מדרשו. וכן עשה, וחילק את כל הכסף בבית המדרש ללומדי התורה.

וכאשר סיים, נכנס לבית המדרש אחד התלמידים, הגה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק, והתיישב במקומו. וכידוע הרבי מקאצק היה עני מרוד, וכאשר ראה אותו רבי פייבלה, היה לו עגמת נפש מאוד ממה ששכח ממנו לגמרי בעת חלוקת המעות.

ורבי פייבלה גריצער ניגש לרבי מקאצק זיע"א והתנצל: 'ידידי אהובי, לא אוכל להתאפק מגודל העגמת נפש והצער שיש לי, אשר חילקתי את כל הכסף שהיה עמדי, ושכחתי לגמרי מכם. ועתה אין לי מה לעשות, כי תם לי כל הכסף שהיה עמי!...

הרבי מקאצק הביט בו בעינים בוערות, ואמר: **'מה אתם אומרים 'כסף'?** פע פע (גועל נפש) **הוא כסף! ... וירק הרבי מקאצק על הרצפה לאות זלזול וסלידה מהדבר שנקרא 'כסף'!**

כעבור שנים סיפר רבי פייבלה את המעשה הזה, וסיים: **'הרקיקה והסלידה של הרבי**

התכלית - להיוולד מחדש

התכלית של היהודי הוא להיוולד מחדש בכל רגע ורגע!

התכלית של היהודי הוא לעבור ממצב של 'עיבור' למצב של לידה!¹⁶

וכתב הגה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע"א (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה כב אות ה), וז"ל:

וצריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, להראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם כן ידע מזאת ההשגה, בבחינת: "ומבשרך לא תתעלם" (ישעיה נח, ז).

ברשותכם נחזור:

נשמתו של היהודי היא בבחינת 'גן עדן', ויש בה את כל הכחות והיכולות.¹⁵ ואילו הגוף הוא מקום ההתמודדות, והוא ה'נקרע' בין שני העולמות, העולם הזה והעולם הבא. והנשמה רוצה להאיר לגוף מהאורות שלה. אך היא לא יכולה!

כל זמן שהגוף לא מצליח להזדכך, כל זמן שהגוף לא מצליח ל'היגאלי' מכחות הטומאה, אין כח לנשמה להתגלות בתוך הגוף.

ובמילים אחרות:

מעין החכמה

ונמשך נפש חדש בעולם, שהוא בחינת שכל חדש כדי לזכות להכיר אותו יתברך בידיעה והכרה חדשה, **כי בכל דור ודור נתגלה אלקותו יתברך בידיעה חדשה והכרה חדשה כפי הביירוים של הנשמות שנתבררים בכל דור**, כי בשביל זה השם יתברך מטריח את עצמו, כביכול, בכל דור ודור לקיים ולהנהיג את עולמו מדור לדור כדי לברר הנשמות ביותר מזוהמת הנפש, כדי שיכירו אותו בכל דור ודור בתוספת הכרה וידיעה חדשה כפי תוספת הבירור שנתברר בכל דור ודור כנ"ל, שזהו בחינת: "זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור" (שמות ג, טו), בחינת: 'לדור ודור נגיד גודלך'...

16. כל זמן שהנשמה לא מתגלית בתוך הגוף, הרי היהודי הוא בבחינת 'עיבור', כמו עובר הנמצא במעי אמו. ולאחר שהנשמה מתגלית בגוף, הרי היהודי הוא בבחינת 'לידה'.

15. כתב הגה"ק רבי נתן מברסלב זי"ע"א (ליקוטי הלכות, הלכות תפילין - הלכה ה אות לא):

כל נפש מישראל הוא התגלות חדש ודעת חדש להכיר את מי שאמר והיה העולם, כי זה כלל שאין הקדוש ברוך הוא עושה שתי פעמים דבר אחד, כמו שאמר רבינו ז"ל שאפילו נשמות המגולגלים אין אותה הנשמה בעצמה באה בפעם שניה כמו בראשונה, כי אין הקדוש ברוך הוא עושה שתי פעמים דבר אחד ואין מתגלגלת אותה הנשמה בעצמה כמו בראשונה, רק נשמה זאת עם רוח זה או נפש זה עם רוח זה וכו' וכיוצא בזה. נמצא, שהוא ענין אחר ודבר חדש לגמרי וכו', כמבואר בדברי רבינו ז"ל.

נמצא, שבכל פעם שנוולד נפש מישראל נולד שכל חדש, כי עיקר החיות והנפש הוא השכל, שהוא הנשמה והחיות... היינו שנוולד

ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזכך הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מכל מה שהיא רואה ומשגת תמיד...¹⁷
ונרחיב יותר...

'מבשרך' דייקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, היינו בשר גופך, כי צריכין לרחם מאוד על הגוף לראות לזככו, כדי שיוכל להודיע לו מכל ההארות וההשגות שהנשמה משגת. כי הנשמה של כל אדם היא רואה

מעין החכמה

הזוג. כל היום רבו והתקוטטו, קיללו וגידפו, הרימו יד והחליפו מהלומות.

החליטו הנוסעים כי "טוב פת תרבה ושלחה בך, מפני מלא זבחי ריב" (משלי יז, א). העדיפו ללון תחת כיפת השמים ולאכול מהלחם שבכליהם, ולא להיות עדים למחזות הריב והקטטה. הדירו הנוסעים רגליהם מן האכסניא, וההכנסות פחתו למאוד.

הבין האכסנאי לסיבת ההפסדים ואמר לאשתו: 'מצויים אנו במלכוד, נתונים בין המצרים. אם נמשיך לריב - נגיע עד פת לחם. ושלא לריב, אי אפשר. בשל התנהגותך נפסיד את פרנסתנו...'
'אתה האשם! - ענתה על אתר.

ניחא - הסכים במפתיע, ברוחב לב - אך לא זו השאלה. השאלה היא מה נעשה? יש לי הצעה: נמשיך לריב, אך במילות צופן, בלשון סגי נהור. כשתרצי לקללני, תברכי אותי. כשתרצי לצעוק, תחייכי, ואני כבר אבין. אף אני אעשה כן, וכך נמשיך לריב בלשון סתרים, והאורחים לא יבינו את שפתינו!

הסכימה להצעה. מאותו יום פשטה השמועה, שבני הזוג השלימו ביניהם, והשלום והשלוה שוררים במעונם. האורחים נהרו ובאו, נהנו מקבלת הפנים ומהשירות, מהאוכל ומהאירוח, ונהנו שבעתים מהכבוד ומההערכה

17. והנה, בדבר הזה מצויה הטעות מאוד.

קורה לפעמים ואדם יושב לפני גמרא או ספר קודש אחר, ולומד. ולפתע, ללא הכנה מוקדמת, הוא חש כמו איזה ברק של אור... והוא מקבל הבנה מעמיקה והסתכלות חדשה על כל הסוגיא...

ואם הוא לא מודע לסכנת ההטעיה שבו הוא נמצא, הוא כבר מדמיין לעצמו דמיונות שהוא זכה להוליד את הנשמה...

אך אם הוא יתבונן היטב בעצמו, הוא יגלה שהוא עדיין שקוע בכל התאוות, והוא מלא עד אפס מקום במדות רעות... הוא עדיין לא יצא מן החול אל הקודש אפילו כחוט השערה.

הגוף שלו שונא את הנשמה! - ילמה את מפריעה לי 'ליהנות', לטמאות את העינים, לטמאות את הפה, לאכול ולשתות כמו חיה'...

ואפילו שכלפי חוץ, לפעמים הגוף מדבר בדרך ארץ אל הנשמה, זה דומה לסיפור שסיפר הגאון רבי שלום מאיר ולך שליט"א (אבותינו סיפרו לנו - סליחות, עמוד 366), ז"ל:

מעשה בבני זוג שחכרו מלון אורחים על אם הדרך, אכסניית נוסעים. הציעו אכילה ושתייה, לינה ומרגוע. אורחים רבים פקדו את המקום, וההכנסות היו נאות. אבל אִלְנָה וקוץ בה - השלום לא שרר בין בני

העולמות - ברום המעלות

הכל מוכן ומחכה לך, אך רק מעץ אחד אני אוסר עליך לאכול, והוא 'עץ הדעת'!

וכתב הגה"ק רבי יעקב קאפיל¹⁸, וזתו"ד: באותה עת ששהה אדם

הראשון בגן עדן, היתה כל הבריאה מרוממת ונשגבה, וכל הברואים חשו כי "וּמְלִכּוֹתָּא בְּפִל מְשָׁלָה" (תהלים קג, ט)... הכל היה, לכאורה, מושלם.

אך, הקב"ה חפץ שיכירו אותו מתוך בחירה, שיעבדו אותו מתוך

ביום הששי של הבריאה נברא האדם והוכנס לגן עדן. אין באפשרותנו לדמיין את האור שהאיר בגן עדן, את הזיו, היופי והטהרה. את האויר האלקי, הנאצל והזך, את הרגשת החיות, ועונג הנפש...

הקב"ה התגלה לאדם הראשון ואמר לו: סביבותיך ישנה צמחיה מופלאה, עצים מלבלבים פירות עסיסיים, מהכל אתה יכול לאכול, מתי שאתה רוצה וכמה שאתה רוצה, ללא הגבלה...

מעין החכמה

ואינך מבזבזת פרוטה מיותרת! אשת חיל את, במלוא מובן המילה.

'ואתה בעל מתחשב כל כך, ונענה ברצון לכל משאלה! השיבה האשה בקול מלא ארס.

'כמובן, ענה הבעל מדושן עונג.

טרח, פגע בו המערוך שידתה בו האשה.

בום, פגעה בה צלחת מוטחת מידו.

והאורחים תוהים בפה פעור. הכיצד, לאחר כל אותו הלל ורוב

התשבחות נמשכות ההתרחשויות?!

והבינו, כי עדיין עומדים הם בשיא המתח והריב, אלא שהוכרחו לשנות את מטבע

ההתבטאות, והשנאה מפעפעת בהם כבעבר...

18. בחיבורו סידור האר"י (הקדמה לפיטום

הקטורת). וראה גם בספר אור

התורה (ח"ב עמוד תשלי"א) להגה"ק רבי שלום תאומים זיע"א.

ששרו בין בעלי הבית. שבעתים הודגש השינוי על רקע מריבותיהם וקטטותיהם בעבר.

'אין מילים בפי, אשתי היקרה', אמר האכסנאי במתק שפתים, 'הנזיד שהכנת היום היה התבשיל הטעים ביותר שאכלתי מעודי, את הטבחית הטובה בעולם!'

'השבח, כל כולו, מגיע לך, בעלי היקר', ענתה האשה בחיוך רחב. 'כי הבשר שקנית היה המעולה ביותר, לא ניתן היה להשיג טוב יותר!'

'הו, זה משום שאיני חוסך בכסף, אשתי היקרה', ענה הבעל.

'ודאי', ענתה האשה, ועיניה יורות זיקים, 'אינך חוסך בכסף, ביחוד בכל הנוגע לצרכי הבית. תודה לך על שהשארתי לי דמי כיס כה נדיבים!'

'כיד המלך', הסכים הבעל. 'במיוחד לאור העובדה, שאת כה מחושבת הוצאותיך,

הקליפות הדל בכחותיו, הצליח לגבור על אדם הראשון ואשתו!?

אך בסופו של דבר - בשעה העשירית של יום הששי - האדם חטא!...

הנזקים שנוצרו בעקבות חטא אדם הראשון היו עצומים! כל העולמות הקדושים ירדו ממקומן למטה, מדרגה אחר מדרגה! והגיעו עד גבול הרע!

וזה גרם שהחלל שהיה מפריד בין הטוב לרע נסתם, ומעתה גבול דק מאוד הפריד בין הטוב לרע.

וירידת העולמות גרמה לכך שירדו עשרה ניצוצות מהקדושה לתוך הקליפות,¹⁹ ועל ידי האור החדש שזרח במקום הקליפות, קיבלו הקליפות חיות עצומה, וכחות לשלוט בעולם!

כי כל יכולתם של הקליפות לשלוט בעולם הוא דוקא כאשר גבול קומת הקליפות סמוכה לגבול קומת הקדושה.

והקליפות יצאו ממקום מושבם ונאחזו בכל הבריאה כולה ואפילו בצומח ובאבנים!...²⁰

התמודדות! ואם האלקות מאירה בגילוי, אם מרגישים את הזימלכותו בכל מְשָׁלָה; אין, ולא יכולה להיות, בחירה והתמודדות!

ולכן, בשביל הבחירה והנסיון, ברא את הרע והקליפות שיתמודדו נגד האדם.

ולמרות שכבר אז, נברא הרע, בכל זאת היתה ניכרת ההבדלה. **באותה עת ניכר היה התחום והגבול בין הטוב לרע, הטוב היה ממוקם במקום גבוה מאוד בסדר ההשתלשלות, ואילו הרע היה ממוקם הרחק למטה. וביניהם היה חלל מפריד...**

ומכיון שהיה מרחק רב ביניהם, אזי האור האלקי שהגיע לקליפות היה מועט מאוד.

ניצוץ אחד בלבד מהקדושה התלבש בתוך הקליפות והוא החיה את כל 'עולם הקליפות'. ומכיון שרק ניצוץ אחד בלבד החיה את הרע, לא היה להם כמעט כח והם נכנעו לכחות הקדושה...

ואז הגיע הנחש...

הרבה סודות ורזין דאורייתא יש בענין חטא אדם הראשון. כיצד הנחש שהוא רק חלק זעיר מכל מערך

מעין החכמה

19. עשרה אורות פנימיים ואור אחד מקיף.

20. כך כתב בספר הגלגולים (פרק לח).

שבעים סוגי קליפות

ובחזור שוב:

ומצאנו בספר הזוהר הקדוש (ויקהל דף רג

ע"א), שביאר כיצד נחסמת, **בערב**

שבת, בפני כחות הטומאה האפשרות לינק

מן הקדושה. וכך הוא כתב:²³

כל ערב שבת, כשקרבה קדושת השבת

לבוא, אז כוכב אחד מאיר מצד צפון,

והוא הס"מ שנתעורר מצפון כי שם שולט

מדת הדין וכל היניקה שלו הוא מן הדינים,

ועמו יש עוד שבעים כוכבים אחרים, שהם

שבעים שרים של אומות העולם.

ואותו כוכב שהוא הס"מ מכה באותם

כוכבים אחרים, שהוא ענין יחוד

והתכללות, ועל ידי זה הוא כולל כולם

בתוכו, ונעשה כוכב אחד שכולל שבעים

בתוכו, [והיינו שבערב שבת כל הכח של

השבעים אומות מתאחד ונעשה כח אחד].

ואותו הכוכב שהוא הס"מ מתפשט

ונעשה **כמדורת אש אחד**

שלוהט בכל צדדי העולם, ואז מתפשט

אותו מדורת אש סביב אלף הרים (שהם

באותה שעה שהניח הקב"ה את אדם

הראשון בגן עדן, היה העולם

מתוקן. כחות הקדושה שלטו בעולם.

וכחות הטומאה התחבאו באיזה חור

קטן, חלשים וכואבים...

אך בעקבות החטא של האדם הראשון,

נפתח פתח לכחות הטומאה לינק

מן הקדושה, ומכח היניקה הזו התעצמו

כחותיהם, והם כבר מסוגלים להילחם

בבני אדם.

אך בכל שבת קודש עולים בחזרה

פנימיות העולמות,²¹ והקדושה

מתרחקת מן הקליפה, ריחוק גמור

לגמרי, בלתי שום התקרבות.

והעולם חוזר לאותו מצב כמו שהיה

קודם החטא, **שבו לא היה כח**

לכחות הטומאה לינק מן הקדושה...

ולכן בשבת חוזרים למדרגת אדם

הראשון קודם החטא!²²

מעין החכמה

23. כפי שביאר בספר אור החמה (שם, ד"ה

יכתב המרח"ו) למקובל האלקי רבי

אברהם אזולאי זיע"א. ולמעלה הבאנו

את לשונו של הגה"צ רבי יצחק אייזיק

מנחם אייכנשטיין (זוהר בהיר, חלק ט - עמוד

קמה).

21. בשבת עולים דוקא פנימיות העולמות ולא

החיצוניות, ולכן אנו לא רואים את

העליה בעינינו... ואין כאן מקום להאריך.

22. יהודי שעושה מלאכה ביום השבת, הוא נותן

כח לקליפות לינק מן הקדושה... (וראה

מה שהארכנו במסילות אל הנפש תשי"פ - פרשת בשלח).

בתאוות ומדות רעות, ומחמת כך היא מרוחקת מן התורה הקדושה.

והנה, ישנם בסך הכל שבעים אומות, ולכל אומה ואומה ישנה מדה או תאוה בפני עצמה, מה שאין בחברתה (והיינו, שעיקר מהות האומה הזו היא התאוה או המדה ההיא).

ונמצא שכאשר הגוף של היהודי בוער בתאוות, הרי הוא נמצא בגלות תחת יד אותו השר הממונה על אותה אומה שיש לה את המדה הרעה הזו.

ולדוגמא: אדם, שחלילה, יש לו תאוות רציחה, הוא נמצא בגלות תחת יד השר הממונה על אדם...

וכשהנפש של בית יעקב באה בגלות תחת יד שבעים לשונות - היינו במדותיהם הרעים... היא בבחינת עיבור. **שהתורה היא נעלמת ממנו**, כעצמים בטן המלאה. בבחינת: "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים לא, יח), היינו בגלות במדות הרעות של שבעים לשון.

כי הקליפה קדמה לפרי, ומי שרוצה לאכול הפרי, צריך לשבר מקודם הקליפה. לכן קודם ההתגלות, מוכרח הנפש לבוא בגלות, היינו במדותיהם, כדי לשברם, ולבוא אחר כך להתגלות...

סוד ה' גבורות שבעולם הבריאה... כי הוא רוצה לינק מגבורות דקדושה...

והקליפה הזו של מדורת אש שהוא הס"מ, מושך אצלו עוד קליפות שהם בגוונין אחרים, וממשיך אותם שיעמדו בתוך פנימית שלו...

והזהר הקדוש ממשיך לבאר כיצד הוא מנסה לינק מן הקדושה... ומסיים: אך כדי שלא תתערב שמחה העליונה של שבת קודש, ויבטל הכללות של העולמות ותוספת קדושתם העליונה, לכך נמשך מן הגבורות העליונות כח אחד הנקרא '**שלהובא דאשא**' - שלהבת אש, והוא מוריד את הקליפה למטה עד התהום... עד כאן דברי הזהר הקדוש.

והנה בשעה שלמד הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א את דברי הזהר הללו, גילו לו מן השמים, שכמו שאי אפשר לקדושת השבת להתגלות בשלימות עד שידחו כל הקליפות עד לתהום, כך אי אפשר לנשמה של היהודי להיוולד עד שיכניע את כל הקליפות!

וכך הוא כתב:²⁴

וזהו כלל, כי כל נפש מישראל מושרשת בתורה הקדושה. אך בתחילה היא נמצאת בתוך גוף הבוער

מעין החכמה

24. ליקוטי מוהר"ן (קמא, תורה יט ותורה לו).

ממשיך רבי נחמן וכותב:

והכוכב הזה, הרע הכולל, שכל הרעות

של שבעים לשון כלולין בו

הוא תאות ניאוף - **דהיינו תבערת**

המדורה של תאות ניאוף,²⁵ שכל

השבעים לשון משוקעין וכלולין בו...

ולכן הוא גם התיקון הכללי, **מי**

שמשבר התאווה הזאת, אזי בקל

יכול לשבר כל התאוות!...

ודע, שכל מדה רעה היא כוכב אחד

משבעים הכוכבים. וכל כוכב הוא

מדורת אש קטנה. אך, למרות זאת, הם

כולם נכללים בכוכב אחד, כוכב הבוער

ולוהט כמדורת אש גדולה ונוראה, אש

המרתיח את הגוף באלפי מעלות! והוא

הרע הכולל!

מעין החכמה

פתח העליה, והס"מ, **בכח שנתן לו הקב"ה,**

האיר את בשרה באור נורא ונפלא...

רב עמרם שלא הבין מאיפה הופיע אור כזה

באמצע הלילה, הריס את עיניו וראה

את השבויה. ובלבו נולדה תאוה גדולה...

והוא ניגש לסולם, שצריך עשרה כדי

להיזו, והיזו אותו לבד...

הוא החל לטפס בסולם, מדרגה אחר מדרגה...

וכשהגיע לאמצע הסולם, הצליח להתעשת.

ובשארית כחותיו חיזק רגליו לעמוד במקומו,

והחל לצעוק בקול: דליקה יש בבית עמרם!

אש בוערת בבית של עמרם!

מכל הכיוונים באו השכנים ובידם דלי מים,

בעטו בדלת ונכנסו פנימה...

'הרב! ביישת אותנו!

אמר להם, מוטב שתביישו ממני בעולם

הזה ולא בעולם הבא.

ממשיכה הגמרא ואומרת: השביע רב

עמרם ליצרו שיצא ממנו, **ויצא**

ממנו בדמות עמוד אש לוהט!

25. במסכת קידושין (פא. עם פירוש הבן

יהודע) הובא כך:

יום אחד הגיעו לשוק שבנהרדעא קבוצה

של סוחרי עבדים, פתחו דוכנים,

והציעו 'בני אדם' למכירה. בין כל אותם בני

אדם היו כמה בנות ישראל שנפלו בשבי.

כשסיפרו זאת לרב עמרם חסידא הזדעזע

מאוד, ופדה אותן.

אמר רב עמרם לתלמידיו: לבינתים, עד

שנתארגן להחזיר כל אחת לעירה. יש

לי בבית, עליית גג שאפשר לעלות אליה רק

עם סולם. והסולם כבד מאוד וצריך עשרה

בני אדם שיזיזו אותו. ולכן, אני מציע

שנסדר להן שם מקום התאוששות. וניקח

את הסולם שאף אחד לא יוכל לעלות לשם.

בצד עמד הס"מ והקשיב. וכששמע את

הצעתו של רב עמרם חסידא חיכך

ידיו בהנאה: זהו! עכשיו אני אגמור אתו את

החשבון! אני כבר אדאג שרב עמרם חסידא

יחטא בחטא הנורא הזה...

בלילה, בשעה ששהה רב עמרם חסידא

בביתו, עברה אחת השביות ליד

מלוכה נשמרת לו

הימים דיו, ואגמים קולמוסים, ושמים יריעות, וכל בני אדם לבלרין, אין מספיקים לכתוב חללה של רשות! (ופירש רש"י: 'חללה של רשות' - עומק לבם, שהוא צריך להיות לו לב לכמה מדינות, למס הקצוב ולכמה מלחמות ולכמה משפטים, והכל ביום אחד).

ממשיכה הגמרא: מאי קראה? (מה המקור לכך?), אמר רב משרשיא: "שמים לרום וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר" (משלי כה, ג).

אבל במציאות זה לא נראה כך. ישנם הרבה צדיקים ששמרו על עיניהם בתכלית ולא זכו למלוכה?

לא. משה. הם זכו למלוכה וממשלה על כל המציאות, רק שבני האדם לא זכו להבחין בכך! כל הנהגת העולמות העליונים והתחתונים היו מסורים בידם! **הקב"ה** מסר בידם את כל ההנהגה כעט ביד הסופר, כגרזן ביד החוצב, כחומר ביד היוצר!

עכשיו אנחנו יכולים להבין מדוע זכה יוסף למלוכות - המשיך יהודה ואמר - 'שהרי התאוה המכוערת הזו - התאוה לטמאות את העינים, היא התאוה הכוללת בתוכה את טומאת כל השבעים אומות. וממילא כאשר מכניעים אותה מכניעים את כל הטומאות, והגוף מזדכך פלא פלאות!'

זמה זה קשור למלוכות? - שאל משה. **כאשר** זוכים להכניע את טומאת השבעים אומות, זוכים שמתגלה השורש והמקור של כל אומה ואומה,²⁶ וממילא נעשה שכלו שכל כולל (שכולל בתוכו את השכלים של כל בני האדם) ובכך הוא יודע כיצד להתנהג עם כולם.

ועדיין מה הקשר למלוכה?

עיקר כח המלוכה הוא הכח להכיל את כל הנתונים. וכך אמרה הגמרא הקדושה (שבת יא.):

אמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב, אם יהיו כל

מעין החכמה

מצינו ביוסף הצדיק ע"ה (סוטה לו:) ששלח הקב"ה את גבריאל ולימד אותו כל השבעים לשון, היינו שגילה לו את המקור של כל אומה ואומה בתורה הקדושה מהיכן הוא מקור חיותן. ומשם הבין גם כן את כתבם ולשונם...

אמר לו רב עמרם: ראה! כי אתה הוא אש, ואני רק מן בשר. אף על פי כן ניצחתי אותך!... **26. כתב** הגה"ק רבי אברהם יהושע השל מאפטא זע"א (אוהב ישראל, פרשת בשלח ד"ה ולהבין ולדעת), וז"ל:

מנהלים שני יהודים זקנים היושבים בבית קטן - היו מתאבדים מבושה!...²⁷

וכך היו רגילים לומר: 'אם מנהיגי המדינות היו יודעים שאת כל ענייני הממלכה

מעין החכמה

לכבוש את סיני, אך אני יכול להתיש את ישראל'. ואז פתח במלחמת ההתשה.

27. בספר מופת לשבת (במדבר עמוד 281) לגאון הרב הרב שמואל שרגא שליט"א, נכתב כך:

המלחמה ארכה כאלף ימים, לאורך החזית המצרית, ובמהלכה ניסתה מצרים לקיים מלחמת התשה על ידי הפצצות חוזרות ונשנות על המוצבים שלאורך תעלת סואץ. בנוסף, נעשה נסיון מצד המצרים להוביל באו"ם החלטה שתאלץ את ישראל לסגת מסיני.

איש צר ואויב היה לישראל - נשיא מצרים, גמאל עבדול נאצר, שר"י, אשר נחשב בזמנו למוביל בעולם הערבי וכראש החזית הערבית מול ישראל. הוא היה בעל יכולות רטרוריות ואישיות כריזמטית. אישיות זו היא שאפשרה לו להפוך כשלונות להצלחות, הן מן הבחינה התודעתית והן במישור המדיני.

המלחמה היתה רצופה בהפגזות כבידות של ארטילריה מצרית לאורך התעלה ופשיטות קומנדו מצריות, וגרמה לאבידות. אמנם היהודים, בתגובה, הפעילו את חיל האוויר, שניסה לשתק את מקורות הירי לאורך התעלה, ובשלב מאוחר יותר עבר לתקיפת מטורות רבות בעומק מצרים. כמו כן היו פשיטות קומנדו ופשיטות משוריניות לשטח מצרים. תקיפות אלו, שאתן לא יכלו המצרים להתמודד, גרמו להתערבות סובייטית ישירה במלחמה.

במהלך חודש אייר ה'תשכ"ז הכניס נצאר כחות צבא גדולים לחצי האי סיני [תוך שהוא מסלק את כחות האו"ם], וחסם את מיצרי טיראן לתנועת ספינות ישראליות בדרכן לנמל אילת.

חיל האוויר הסובייטי נלחם ותקף מטרות ישראליות בסיני. במטוסים הסובייטים, שהפילו בחסדי שמים, נמצאו טייסי קרב רוסיים!

נאצר הכריז כי ארצו, ושאר מדינות ערב [אשר חתמו עם מצרים על ברית הגנה], ערוכות להילחם בישראל ולהשמיד אותה. עם ישראל כולו בכלל, וצדיקי הדור בפרט, בקעו רקיעים להצלחתם. ואכן, במלחמת ששת הימים, שפרצה בעקבות הבריונות המצרית, ספגה מצרים תבוסה מלאה.

במשך אותם ימים קשים היה מקדים הרב שרעבי לסיים את שיעורו הקבוע, והורה לתלמידיו לפתוח ספרי סליחות כדי לעורר רחמי שמים מרובים.

בחודש ששון ה'תשכח נאם נצאר ואמר, כי מה שנלקח בכח - לא יחזור אלא בכח. הוא חזר על החלטות ועידת ח'רטום: לא הכרה בישראל, לא שלום, לא משא ומתן, לא ויתור על זכויות הפלסטינים, והוסיף כי לא יסוג מהדרישה לנסיגה ישראלית מלאה, וכי תעלת סואץ תשאר חסומה לישראל גם אם תיסוג, מכיון שהיא קשורה לבעיה הפלסטינית.

צדיקי הדור הבינו, כי לא העת לחשות, לפיכך פתחו בפעולה שמימית נגד אותו צורר, שכידוע היה קליפה קשה.

בראות אותו רשע כי נצחונו של עם ישראל היה מעל הטבע, הכריז: 'איני יכול

וזו לשונו של המקובל הרב שאול דוד חי מועלם, מתלמידי המקובל רבי יהודה

היתה לכבוש את קהיר בעזרתם של סאדאת וחבריו, ומשם - להשמיד את יושבי הארץ.

רומל, עקב הצלחתו המסחררת, התפאר והתרברב כי לשערי ארץ ישראל יגיע בתוך ארבעה ימים בלבד, וכיבוש ארץ ישראל יהיה כה מהיר, כזמנה של ארוחת צהרים אחת בלבד! אך מלכו של עולם, הרצוף חסד, הגין על צאן מרעיתו - שארית הפליטה בארץ ישראל. לאחר ימים מספר, בכח תפילתם של צדיקי הדור, נסוגו הוא וצבאו למדינת לוב. סאדאת נעצר אז על ידי הבריטים ונאסר למשך שלש שנים.

סאדת הצורר, אשר יזם את מלחמת יום הכיפורים, שהסבה אבידות גדולות בנפש, התפאר באומרו כי הכחיד לעם ישראל דור שלם!

אותו רשע הכריז כי הוא מוכן להקריב 'מיליון חיילים ערביים על מנת לחסל אחת ולתמיד את מדינת היהודים! לאחר תקופה התלהם והכריז כי הוא מוכן להקריב שני מיליון ערבים למען חיסולו של העם היושב בציון!

והנה, לפתע, בשנת תשל"ח הופיע כאורח בשדה התעופה בלוד כאורח כבוד של ישראל. הדבר התרחש לעיני מצלמות כל העולם, שהיכה בתדהמה ובתמהון! כי הנה, אותו סאדאת בא במרוצה לירושלים עיר הקודש, מושיט את ידו לשלום, מצהיר חגיגית כי 'לא עוד מלחמות בין מצרים וישראל'. והוא נשבע שוב ושוב, קָבַל עִם ועולם, שנגע ללבו מראה הילדים הישראלים שברחובות, הנכספים לחיים ולשלום!

עוד באותה שנה נחתם ההסכם ב'קמף' דִּינִיד' שבארצות הברית.

סאדאת שב לארצו שמח וטוב לב, שיכור נצחון. **בראיון** שהעניק לעיתונות הכלל עולמית, התבטא: כי ראש ממשלת היהודים,

פתיא: 'ביום שלישי... היינו בעת צרה גדולה ועצומה אחר מלחמת ששת הימים, ולקחתי כבד כדי לעשות בו סגולה כמו שנמצא כתוב בכתב יד מהרח"ו זלה"ה.

ולקחתי אותו לבית ורציתי לצרף בו שמות הקודש, ובחלום אמרו לי והזהירו אותי, שלא אעשה שום צירופי שמות כלל ועיקר, ותיכף נתעוררתי וגמרתי בדעתי לעשות אותו בלי שום צירוף שמות קודש כלל. וביום ב'... עשיתי הכבד, אני וחכם רב יצחק כדורי וחכם רבי יוסף זרוק, עם מאה מחטי ברזל שניקבנו הכבד והלב והריאה, והשלכנו אותו על פתיליה שלשה ימים. ואחר כך זרקנו אותו באשפה והוא שחור כפחם.

ולמחרת בא אלי הארור עבדול נאצר בחלום ומראהו כמראה לפיד אש [הוא שרו של הצורר], והיה צועק: 'תנו לי האיש הזה, שהוא שלי, ואני אעזוב אתכם! תנו לי אותו! זה האדם איבד אותנו והרס אותנו! והייתי אני צועק בחלום על יהודה בני שיחיה: 'יהודה! קום והצילני! ואחר כך בא יהודה וגירש אותו מהבית ודחף אותו החוצה, ותיכף התעוררתי, והיה זה בשעה אחת מהלילה ונתעוררתי.

ביום ה' כשהורדתי הכבד וסחבתי אותו כדי לקבורו באשפה, והייתי ישן שנת הצהרים, בא אלי בחלום קוסיגין, שליט רוסיה, ואמר לי: 'בבקשה תעזוב אותנו ואל תתעסק עוד עמנו'. עד כאן.

ואכן, אותו צורר, נצאר, מת לפתע מהתקף לב, שבעה שבועות לאחר תום מלחמת ההתשה.

את מקומו ירש סגנו, אנואר סאדאת, אף הוא כקודמו, שונא ישראל - עוד בימי מלחמת עולם השניה נמנה סאדאת עם חבריה של מחתרת פרד-נאצית, ושימש כאיש סודו של הגנרל הגרמני רומל [שועל המדבר]. תוכניתו של רומל

יום ששי של פרשת וישב

יום בפרט - לא די ללמוד בכל יום קטע מפרשת השבוע עם פירוש רש"י, אלא צריך 'לחיות' ממש עם הפרשה, ולראות כיצד היא משפיעה על האדם במשך כל היום.

ואם נתבונן בקטע של יום ששי נמצא, שבאותו הקטע מסופר על כל השנה ששהה יוסף בבית פוטיפר, ועל הנסיון הקשה שהתנסה שם.

נסיון, שבזכותו עמידתו בו, הוא זכה לגלות את כל כחות נפשו מהעלם אל הגילוי.

עתה נשאר לנו לברר האם יש קשר בין 'הגילויים' הללו ליום ששי של פרשת וישב?

נו, מה אתה אומר? יש לך איזהו שהיא דרך לפתור את התעלומה?

תראה, בדרך כלל כשאנו מנסים לפתור בעיות כאלו, אנו משתמשים בכלל שגילה בעל התניא (הובא בהיום יום - ב' חשוך): 'יש לחיות עם הפרשה'. והכוונה בזה: שיש 'לחיות' עם פרשת השבוע בכלל, ועם קטע הפרשה השייך לאותו

מעין החכמה

(ישנים, משנה קודמת). וכשנשאל, מה הענין עתה בארבעת המינים, הגיב, כי הוא רוצה להמית את הרשע הצורר אנואר סאדאת, ובעזרת השם יתברך בתוך כשעה הוא ימות!

באותה שעה השתתף נשיא מצרים במצעד צבאי ראָן־נִי, במלאות שמונה שנים למלחמת יום הכיפורים, מלחמה שהוא נחשב לאדרכיל שלה - והנה, לפתע, הגיחו אלמונים לובשי מדי צבא ממשאית צבאית אשר השתתפו במצעד, התנפלו ביריות על בימת הכבוד, וסאדאת, נשיא מצרים, מת במקום.

המניע לדבר היה כרוז מוסלמי [פְּתוּה - פסק הלכה שהגיע מהמופת], שבו הוגדר ככופר על שסירב להסכים שהקוראן (הטמא) יִהְיֶה בסיס לחוקי מצרים.

והנה, אותו צורר, שחשב לקצור תהילה וכבוד בשיא זהרו, הומת כבוגד בארצו בבזיון רב, לעין כל. "וּבְאֵבֶד רְשָׁעִים רָחַם" (משלי יא, ט).

מנחם המסכך... רָאוּ, אני קיבלתי לעצמי 90 אחוז משטחו של חצי האי סיני, והם בתמורה קיבלו חתיכת נייר...

בראשיתה של שנת תשמ"ב, בין כסה לעשור, נשמע הצדיק הנסתר, הרב יוסף וולטוך, מתבטא קשות נגד אותו נשיא צורר, שאין להאמין לדבריו כלל וכי הוא שונא ישראל מושבע והוא אחראי למותם של בחורי ישראל במלחמת יום הכיפורים.

ביום ו' בתשרי שהו מספר אנשים בציונו של מרן החיד"א בהר המנוחות בירושלים, ולפתע נכנס לשם רבי יוסף והחל זועק בקולי קולות, שאין רשות לאף אחד מישראל ללמד זכות על אותו רשע אנואר סאדאת, הוא עוֹן־ישראל מאין כמוהו ויהי רצון שימות בקרוב...

למחרת היום ב' בתשרי, נראה רבי יוסף במקוה בשכונת 'בית ישראל' בירושלים, אוחז בידיו את ארבעת המינים

אפשר אולי לומר שיש לענוה הזו שייכות עם המסופר למעלה ממנה על נסיבות חייו בילדותו - שלא הצליח בלימודיו ולא נחשב בעיני פרנסי העיר ל'מוצלח' במיוחד, ואף למטה מזה.

מה פשר מהלך החיים הזה? מדוע אור גדול כל כך, היה בתחילתו סתום ונעלם לגמרי? **באופן** הפשוט ביותר אפשר לומר שהיה כאן פְּשָׁל חינוכי. אנשים המתמצאים בחינוך יודעים שישנם ילדים שהתברכו בכשרונות רבים, אך מוריהם ומחנכיהם לא השכילו לחשוף אותם. לכן תמיד הצטיירו בעיני הסובבים אותם כ'לא יוצלחים', עד שמהוה בנסיבות חייהם הביא לגילוי כשרונם לעצמם ולאחרים.

ולכן דוקא ביום הזה קיבל הבעש"ט את הגילויים שלו, כי זה כל עניינו של הבעש"ט לגלות את עצם הנשמה של היהודי!

וכך כתב הגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א (אור ישראל, חלק א - עמוד קנו):

בשנתו ה-26 נפתח פרק חדש בחייו של הבעש"ט, כשבגלה אליו מורו ורבו הקדוש.

הלימוד הראשון מרוח הסיפור הזה היא הענוה העצומה שניחן בה הבעל שם טוב. יש לזכור שבעת ההיא היה כבר ראש חבורת הצדיקים הנסתרים,²⁸ ועם כל זאת אינו מוצא לעצמו זכות לתלות בה את ההתגלות שזכה לה מלבד זכות אבותיו שהרבו תחינה ובקשה, כלשונו.

מעין החכמה

רזין עילאין קדישין מה שגילה לו יעקב אבינו עליו השלום ואליהו זכור לטוב. ושאר מקומות שכותב סתם שנתגלה לו, עדיין לא נתברר אצלי אם היו אלו הגילויים בהקיץ, ואולי היה בשינה על ידי עליית נשמה במתיבתין עילאין.

אבל זה נתאמת אצלי, שהיה לו בבירור עליית נשמה מדי לילה בלילה מיום עומדו על דעתו הקדושה כנזכר למעלה. אמנם מענין גילויים בהקיץ לא ידעתי ממנו בבירור, כי היה כמוס וסתום מאוד מלגלות, והמעט אשר זכיתי לשיחתו בסיפור ענין נפלא לפרקים רחוקים על ידי סיבוב דברים. **רק מענין אחד נפלא אשר שמעתי מפיו הקדוש משמע שהיו לו גילויים גדולים נוראים גם בהקיץ...**

28. ופשוט שהבעל שם טוב זכה ללמוד תורה לשמה, שהרי רק כך אפשר לזכות לקבל תורה מן השמים.

וזה לשון המשנה (אבות פ"ו מ"א): 'רבי מאיר אומר, כל העוסק בתורה לשמה... ומגלין לו רזי תורה'.

וגילויים כאלו מצאנו שהעיד הגה"ק רבי חיים מוולאז'ין זיע"א על רבו הגר"א, שהיה בן דורו של הבעש"ט (הקדמה לפירוש הגר"א על ספרא דצניעותא), וזה לשונו:

אמנם מכל ענייניו הנוראים ומעשיו הנפלאים - של הגר"א - גם מכל אשר מצאתי ראיתי בעיני בכתבי קדשו נוחו עדן כתוב יושר

מסילות אל הנפש

פרשת וישב - יום ששי של פרשת וישב

התבונן במר מצבו והרבה לבכות, ומתוך כך זכה שיפתחו לו מעיינות החכמה.

הנכי איננו העיקר בסיפור, אלא מסירות הנפש בבקשת החכמה העומדת מאחוריו.

אצל הבעל שם טוב התגלתה מסירות נפש זו ביציאתו ליער, בתפילותיו

ובהתבודדותו, כמסופר בסיפורים רבים.

על פי המבואר בחסידות, החכמה המתגלה רק לאחר בקשתה היא החכמה הטבועה

בעצם הנפש. יש שהתברכו בכשרונות גלויים, ואינם זקוקים לעמל כדי לחשוף אותם. אך יש כאלו שכשרונותיהם נעלמים גם מהם עצמם, ובהם שתי מדרגות:

'העלם' שישנו במציאות - כשמציאות

הכשרון קיימת בהעלם, אך הוא זקוק לצאת מן ההעלם אל הגילוי, להתפתח ולהשתכלל.

ו'העלם' שאינו במציאות - כשהכשרון

נעלם לגמרי, ועל פניו האדם נעדר כל כשרון שהוא.

אצל כל אחד ואחד נמצאים בהעלם כל

הכחות כולם, אך ככל שהם נעלמים וחיוביים יותר - יש צורך בהתעוררות עצמית יותר על מנת לגלותם.

הדברים מתאימים למה שביאר הרבי

הרש"ב מליובאוויטש זיע"א, שחידושה של החסידות והוספתה על המוסר שקדם לה, הוא בהדרכתה איך לגלות ולפתח את חושי הנפש הנעלמים.

דור אחר דור אנו מגלים איך מי שנחשב בעבר לחסר סיכוי הוא בעצם בעל

כשרונות רבים ומופלאים, ורק מפני סיבה צדדית לא התגלה הדבר כלפי חוץ.

הבעל שם טוב היה חידוש גדול, ולא קל היה לעולם לקבל את החידוש הזה.

באופן דומה אפשר לומר ש"חֲלִינּוּ הוּא

נְשָׂא וּמְכַאֲבֵינוּ סְבָלָם" (ישעיה נג, ד), הבעל שם טוב שהיה נתון כל כולו לכלל ישראל, עבר את התהליך הזה בשם כל ישראל. לא הוא בלבד נושא הסיפור - אלא היהודי הפשוט שאינו יודע ספר, שדמותו היתה כה מזולזלת בדורות שקדמו לו.

מאחר יותר גילה הבעל שם טוב

בתורתו איך להפיק מנשמות היהודים הללו כחות נעלמים החבויים כעת בסתר המדרגה - כחות של פשטות ותמימות, של אהבה ויראה טבעיות ושרשיות - המשכה של עצם הנשמה שמתוכה יבואו כל הכשרונות מאליהם. את אפשריותו של התהליך הזה הוכיח הבעל שם טוב בחייו שלו.

כיצד מתרחש הדבר?

סיפורו של הבעל שם טוב מזכיר את המסופר

על הרמב"ם שלא היה מוצלח בלימודיו, והגיעו הדברים עד לידי כך שאביו גירשו מביתו ברוב אכזבתו. הרמב"ם נדד לכאן ולשם וחיפש את דרכו, עד שבמקום מסויים

פרשת וישב - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

לחדש נטיות טובות ולעקור נטיות רעות על ידי חשיפת מקור כל הנטיות שבעצם הנפש...

המוסר עניינו לפתח ולסדר את הכחות הגלויים, ואילו החסידות מבקשת

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, לראות לזכך הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מכל מה שהיא רואה ומשגת תמיד.

ד. כל נפש מעם ישראל מושרשת בתורה הקדושה. אבל בתחילה היא נמצאת בתוך גוף הבווער בתאוות ומדות רעות, ומחמת כך היא מרוחקת מן התורה הקדושה. והתאוה הקשה ביותר היא שמירת העינים. ולכן **מי שמשבר את התאוה הזאת, אזי בקל יכול לשבר כל התאוות!** וממילא על ידי זיכוך העינים, האדם יזכה שהנשמה תתגלה בתוכו ותלמד אותו סתרי תורה.

ה. על ידי הכנעת התאוה המכוערת הזו - התאוה לטמאות את העינים, זוכים להכניע את כל הטומאות שיש בעולם ועל ידי כך זוכה האדם שמתגלה לו השורש והמקור של כל **אומה ואומה** (שכל אומה ואומה היא כנגד תאוה אחת משבעים תאוות), וממילא הוא זוכה למלוכה.

ו. אדם שמקדש את עיניו, הוא זוכה שכל הנהגת העולמות העליונים והתחתונים יהיו מסורים בידו. ואם מנהיגי המדינות היו יודעים שאת כל ענייני הממלכה מנהלים יהודים זקנים וקדושים היושבים בבית קטן - היו מתאבדים מבושה.

וה' יזכנו לשמור על עינינו!

א. כל יהודי מורכב משני קצוות - גוף ונשמה. הנשמה היא במדרגת גן עדן ובה לא קיימת התמודדות, משום שבנשמה הכל צלול ומלא מודעות לאמת, לטבע האלקי של החיים.

ואילו הגוף עומד במצב שונה לחלוטין. **הגוף עומד בתוך המציאות המקולקלת**, והוא זה שנדרש להתמודד עמה. וכדי להתמודד, מתלבש הגוף במדותיו, בלבושיו.

וכל זמן שהגוף לא מצליח להזדכך, כל זמן שהגוף לא מצליח ל'היגאלי' מכחות הטומאה, **אין כח לנשמה להתגלות בתוך הגוף.**

ב. וההתמודדות היא קשה מאוד. היא דורשת מאבק קשה ועקשני. **היא דורשת להשליט את המוח על הלב ולהחדיר את התורה בחיי היום יום ובהי של היהודי.** ובעיקר ההתמודדות היא קשה מפני שבכל רגע פנוי הקליפה מנסה להשתלט על האדם ועל האדם בכל רגע להגביר את הנשמה על הגוף ולמנוע את התפשטות הקליפה.

ג. ועל ידי שהאדם משליט את הנשמה על הגוף בכך הוא מודיע לגוף כל הארה וההשגה שהנשמה משגת. **כי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד**, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך

התנ"א היומי עם הרב יורם

לכבוד י"ט כסלו מצטרפים לרבבות הלומדים

שיעורי לימוד יומיים
מתוך ביצור ירום' על התנ"א
לא בא כבושם הזה!

- 10 דקות לימוד יומי מרתק** 🕒
- לכל יהודי - בכל רמה רוחנית** 👥
- מסקנות מעשיות בכל יום** 📖
- חוברת חודשית - עד הבית** 🏠
- 26 ₪ לחודש בלבד!** 💰

08-37-40-200 📞

ברכת הפצת המעיינות

י"ט כסלו

הברכה השנתית

שהנהיג אבינו מו"ר הרב **יורם אברג'ל** זיע"א

הזוכים יתברכו בכל יום ובעתות רצון
על ידי בנו ממשיך דרכו

הרב **ישראל אברג'ל** שליט"א

סגולה לגאולה פרטית וכללית,
לשמירה והגנה, לבנים קדושים, פרנסה, בריאות והצלחה

להצטרפות חייגו: 08-37-40-200

שעזורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 17:00

שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

שני - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

LIVE

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים

בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ

www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859

קו שמע - המאיר לארץ

פרשת וישב כ"ג כסלו התשפ"ג

שבת מברכין החודש

המולד: יום שישי בשעה 11:12 ו-9 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יצאת שבת	הדלקת נרות	עיר
17:41	17:10	16:20	באר שבע
17:39	17:08	16:18	תל אביב
17:36	17:06	16:15	חיפה
17:49	17:17	16:25	אילת
17:44	17:12	16:22	ירושלים
		16:02	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור' זיע"א

זה העבודה שלנו, בשביל זה אנחנו נמצאים בעולם הזה, בשביל זה אנחנו פה יום יום, שעה שעה, דקה דקה, לתקן ולארוח את ה' עד שנגיע למצב ששום דבר בעולם לא יהיה ארוח עלינו כמו השי"ת, כל שאר הארוכות יבואו אחר כך, אהבת האשה, הילדים וכו' יבואו אחר כך.

אבל שלושת אלה, החוט המשולש קב"ה אוריינית וישראל לא זזים מעולם, לא מתפרדין לעלמא, מי ששלם בזה הקב"ה לא עוזב אותו, יכול להיות שלא יהיה לו ממון, יכול להיות שלא יהיו לו הרבה אוהבים, אבל דבר אחד ברור שה' לא עוזב, לא עוזב, ולא יעוזב אותו.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופיבווקס במס' 054-26-380-26**